

חוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א-1991*

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה – הגדרות
- ”בעל חיים” ו”גוויה” – כהגדרתם בפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ”ה-1985¹;
”הוועדה המייעצת” – הוועדה שהוקמה לפי סעיף 10;
”המועצה המדעית” – המועצה המדעית של הסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל;
”המנהל” – מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות;
”עיסוק ברפואה וטרינרית” – טיפול רפואי בבעל חיים למניעת מחלה או ריפוייה, בדיקה, איבחון או ניתוח של בעל חיים או מתן מרשם עבורו, ולרבות בדיקה של גוויית בעל חיים לשם איבחון מחלה או לשם קביעת היותה ראויה למאכל אדם;
”רופא וטרינר” – מורשה לעסוק ברפואה וטרינרית לפי סעיף 2;
”השר” – שר החקלאות.
2. שליחותו של הרופא הווטרינר היא לרפא בעלי חיים, למנוע ולהקטין את סבלם, ולהגן על האדם מפני נזקים שמקורם במחלות בעלי חיים וכמוזנות ומוצרים מן החי.
- שליחות הרופא הווטרינר

פרק ב': ייחוד העיסוק ברפואה וטרינרית

3. מי שבידו רשיון, היתר זמני או היתר מוגבל לפי חוק זה רשאי לעסוק בדרך של משלח-יד ברפואה וטרינרית.
- עיסוק ברפואה וטרינרית
4. (א) מי שאינו רופא וטרינר לא יעסוק ברפואה וטרינרית ולא יתחזה, במפורש או מכללא, כעוסק ברפואה וטרינרית או כששיר לעסוק בה; ואולם רשאי השר להחיר בתקנות באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ביצוע פעולות מסוימות של עיסוק ברפואה וטרינרית כמשלח-יד בידי מי שאינו רופא וטרינר, ובלבד שהוא בעל כשירויות שנקבעו בתקנות, לביצוע אותן פעולות, ורשאי השר בתקנות כאמור, לקבוע אילו פעולות תיעשינה בפיקוחו של רופא וטרינר.
- (ב) האמור בסעיף זה אינו בא למנוע מתן עצה או טיפול רפואי שלא במסגרת משלח-יד, או עבודה תחת פיקוחו האישי הישיר של רופא וטרינר.
5. (א) מי שנתקיימו בו כל אלה זכאי לקבל רשיון לעסוק ברפואה וטרינרית (להלן – רשיון):
- (1) הוא אזרח ישראלי או בעל רשיון לישיבת קבע בישראל;
 - (2) הוא בעל השכלה ברפואה וטרינרית;
 - (3) הוא עמד בכחינות שקבע המנהל, בהתייעצות עם המועצה המדעית, זולת אם הוא בעל השכלה ברפואה וטרינרית כאמור בסעיף קטן (ב)(1);
 - (4) הוא לא הורשע בישראל בעבירה פלילית שיש בה קלון.

* התקבל בכנסת ביום ז' בשבט התשנ"א (22 בינואר 1991): הצעת החוק דכרי הסבר פורסמו בהצעת חוק 1988, מיום י"ב באייר התש"ן (7 במאי 1990), עמ' 177.
1 ס"ח התשמ"ה, עמ' 84.

(ב) ואלה בעלי השכלה ברפואה וטרינרית לענין סעיף קטן (א):

(1) מי שפקולטה או בית ספר לרפואה וטרינרית במוסד להשכלה גבוהה בישראל העניקו לו תואר המעיד על סיום חוק לימודיו כרופא וטרינר, ובלבד שהמועצה להשכלה גבוהה הכירה באותו מוסד ובאותו תואר;

(2) מי שסיים לימודיו ברפואה וטרינרית בפקולטה או בבית ספר לרפואה וטרינרית בחוץ לארץ שהמנהל הכיר בהם וניתנה לו תעודת גמר שהמנהל הכיר בה.

6. לא ישתמש אדם בתואר "רופא וטרינר" או בתואר דומה המרמז על היותו רופא וטרינר, ייחד התואר אלא אם כן הוא מורשה לעסוק ברפואה וטרינרית לפי חוק זה.

7. רופא וטרינר רשאי להעסיק, בפיקוחו האישי, עוזרים בעבודתו המקצועית אך לא יתיר למי שאינו רופא וטרינר לבצע פעולות של עיסוק ברפואה וטרינרית כשהענין דורש שיקול דעת או מיומנות מקצועיים של רופא וטרינר.

8. רופא וטרינר רשאי להחזיק סמים ותרופות הנחוצים לטיפול בבעלי חיים בחצריו ולהשתמש בהם לטיפול כאמור או לשעת חירום, אך לא ינפק ולא יספק סמים או תרופות לבעליו של בעל חיים חולה אלא לפי הוראות פקודת הרוקחות [נוסח חדש], התשמ"א-1981²; רופא וטרינר יהיה כפוף להוראות כל חיקוק לענין החזקה ושימוש בסמים או ברעלים.

9. (א) השר רשאי, לאחר התייעצות במועצה המדעית, להתקין תקנות בדבר –
(1) קביעת מומחיות כענפי הרפואה הוטרינרית השונים והתנאים לאישור התארים;

(2) חיוב מבקש אישור לשימוש בתואר מומחה לעמוד בכינות ולקבוע את צורתן, תכניתן ומועדיהן.

פרק ג': רישוי רופאים וטרינרים

10. (א) בקשה לרשיון לעסוק ברפואה וטרינרית תוגש למנהל. בקשת רשיון ונתינתו

(ב) מילא המבקש אחר התנאים המפורטים בסעיף 5, יתן לו המנהל רשיון.

(ג) לא שוכנע המנהל כי נתקיימו במבקש התנאים הנדרשים, יעביר את הבקשה לחוות דעתה של הוועדה המייעצת.

(ד) המנהל יפעל על פי המלצת הוועדה המייעצת אלא אם כן שוכנע, מטעמים שיפורטו, כי אין לקבל את המלצתה.

11. (א) לענין מתן רשיונות לעיסוק ברפואה וטרינרית יקים השר מייעצת של שלושה, ועדה מייעצת לענין רשיונות
שחבריה הם:

(1) רופא וטרינר מהשירותים הוטרינריים של משרד החקלאות;

(2) שני רופאים וטרינרים, שלפחות אחד מהם חבר בסגל ההוראה במוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958³, שדרגתו אינה נמוכה מדרגת מרצה בכיר, שיחמנו מתוך רשימה שהגישה הסתדרות הרופאים

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.
¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

הוטרנרים בישראל; לא הגישה ההסתדרות את הרשימה האמורה תוך חדשים מיום שקיבלה דרישה לכך, ימנה השר שני רופאים וטרנרים ככל שייראה לו.

(ב) השר ימנה את יושב ראש הוועדה מבין חבריה.

(ג) לכל חבר של הוועדה המייעצת ימנה השר ממלא מקום בדרך ובתנאים שבהם מינה את החבר.

(ד) הוועדה על מינוי חברי הוועדה וממלאי מקומם תפורסם ברשומות.

12. תקופת כהונתו של חבר הוועדה המייעצת תהא שלוש שנים ומותר לשוב ולמנותו, ובלבד שלא יכהן יותר משלוש תקופות כהונה רצופות; חבר הוועדה שתקופת כהונתו תמה, יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.

תקופת כהונתו של חבר הוועדה

13. נפטר חבר הוועדה או התפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו, יכהן ממלא מקומו במקומו.

תפקיד ממלא מקום

14. (א) תוקף החלטותיה של הוועדה המייעצת לא ייפגע מחמת שנתפנה מקומו של חבר הוועדה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

סדרי עבודה הוועדה

(ב) החלטותיה של הוועדה המייעצת יתקבלו ברוב דעות של חבריה.

(ג) הוועדה המייעצת תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות לפיו.

15. (א) הוועדה המייעצת רשאית להזמין את המבקש להתייצב לפניו ולהשיב על שאלותיה בדבר לימודיו ברפואה וטרנרית ועיסוקיו בה.

זימון

(ב) הוועדה המייעצת לא תמליץ על סירוב למתן רשיון אלא אם כן נתנה הזדמנות נאותה למבקש להופיע לפניו ולטעון את טענותיו.

16. (א) עד להשלמת הנוהל למתן רשיון רשאי המנהל לתת היתר זמני לעסוק ברפואה וטרנרית לתקופה שאינה עולה על שנה מדי פעם, ורשאי הוא לעשות כן אף בכל מקרה שראה צורך בכך.

היתר זמני

(ב) המנהל רשאי לפי שיקול דעתו לחדש היתר זמני.

(ג) מי שקיבל היתר זמני יחזירנו למנהל ביום פקיעת תקפו.

(ד) הוראות חוק זה לענין רשיונות, למעט סעיף 5(א) ו-3, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על היתרים זמניים ועל המחזיקים בהם.

17. (א) המנהל רשאי לתת היתר מוגבל לעיסוק ברפואה וטרנרית למי שאינו אזרח ישראלי או בעל רשיון לישיבת קבע בישראל, ובלבד שנתקיימו בו התנאים שבסעיף 5(א) ו-4 והוא הגיע לישראל למטרת עיסוק בהוראה, במחקר או ביעוץ ברפואה וטרנרית.

היתר מוגבל

(ב) המנהל רשאי להגביל את תקפו של היתר לפי סעיף זה לזמן, לענף רפואי וטרנרי או למקום, וכן רשאי הוא לקבוע תנאים וסייגים אחרים ככל שייראה לו.

18. (א) מי שסורבה בקשתו לרשיון רשאי לערער על כך לפני בית המשפט המחוזי תוך שלושה חודשים מהיום שבו קיבל הוועדה על הסירוב; בית המשפט המחוזי ידון בערעור בדרך יחיד.

ערעור בשל אי מתן רשיון

(ב) מי שלא ניתן לו רשיון תוך ששה חודשים מיום שהגיש בקשה לרשיון לעסוק ברפואה וטרנרית, יראו אותו כמי שסורבה בקשתו.

- (ג) בערערור לפי סעיף זה רשאי בית המשפט המחוזי לתת הוראות כפי שיראה לנכון.
(ד) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין בערערור.

פרק ד': אמצעי משמעת

19. (א) השר רשאי בצו לבטל את רשיונו של רופא וטרינר, להתלותו לתקופה שקבע או לתת לרופא וטרינר נזיפה או התראה אם ראה, על יסוד קובלנה של המנהל או של אדם שנפגע, כי נתקיים ברופא הווטרינר אחד מאלה:

- (1) הוא נהג בדרך שאינה הולמת את מקצועו;
 - (2) הוא השיג את רשיונו במצג שווא;
 - (3) הוא גילה חוסר יכולת או רשלנות חמורה במילוי תפקידיו כרופא וטרינר;
 - (4) הוא הורשע בעבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;
 - (5) הוא עבר על הוראה מהוראות פרק ה';
 - (6) בהיותו עובד של רשות מקומית, עסק בעבודת חוץ כרופא וטרינר פרטי, בניגוד להוראות כל דין ותוך קיום ניגוד עניינים בין שני העיסוקים.
- (ב) רשיון שניתן עליו צו ביטול או התליה, יחזירנו בעל הרשיון למנהל.

20. (א) לא יינתן צו לפי סעיף 19 אלא אם כן ניתנה לרופא הווטרינר הזדמנות להגיש את הגנתו בכתב ולטעון טענותיו בכתב ובעל פה לפני ועדה שמינה השר, בין דרך קבע ובין לענין פלוני (להלן – הוועדה).

(ב) יראו כמתן הזדמנות לרופא הווטרינר להתגונן לפי סעיף קטן (א), אם שלושים ימים לפחות לפני שניתן הצו הומצאה לו אישית או נשלחה לו בדואר רשום הודעה המפרשת את מהות התלונה ופרטיה.

(ג) הוועדה תהיה של שלושה, ובהם נציג היועץ המשפטי לממשלה והוא יהיה היושב ראש, המנהל ורופא וטרינר מתוך רשימה שהגישה הסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל; לא הגישה הסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל רשימה תוך חדשיים לאחר שקיבלה דרישה להגישה, ימנה השר כחבר הוועדה רופא וטרינר ככל שייראה לו.

20. (א) לוועדה יהיו סמכויות אלה:

- (1) לזמן אדם לבוא לפניו ולהעיד או להציג דבר;
- (2) לבקש מבית משפט מחוזי שבתחום שיפוטו היא יושבת ליתן צו לפי סעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971;
- (3) לפסוק דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לעדים שהוזמנו מכוח סעיף זה כמו לעד שהוזמן להעיד בבית משפט.

(ב) סירב אדם ללא צידוק סביר להעיד או להציג דבר בפני הוועדה לאחר שנדרש לכך, רשאי בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו יושבת הוועדה, לכפות ציות להוראות הוועדה בדרך שכופים עד סרבן בבית המשפט, לרבות מאסרו של הסרבן.

- (ג) שר המשפטים יקבע סדרי דין לענין סעיף זה.
- (ד) הוועדה תגיש מסקנותיה והמלצותיה בכתב לשר.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

- ערעור 22. (א) מי שניתן נגדו צו לפי סעיף 19 רשאי לערער עליו לפני בית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מיום שקיבל הודעה על מתן הצו, אלא אם כן בית המשפט האריך את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו; בית המשפט המחוזי ידון בערעור בדרך יחיד.
- (ב) אין בהגשת ערעור כדי לעכב את ביצועו של הצו שעליו מערערים, אלא אם כן הורה אחרת בית המשפט שלערעור.
- (ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין בערעור.

פרק ה': פרסומים

- איסור פרסום 23. (א) רופא וטרינר לא יפרסם בעתונות או בכל דרך אחרת שהוא עוסק ברפואה וטרינרית, אולם רשאי הוא לקבוע מודעה לענין זה מחוץ למרפאתו בצורה ובתוכן שייקבעו.
- (ב) שינה רופא וטרינר את מענו, רשאי הוא לקבוע מחוץ למרפאתו הקודמת, במשך תקופה שלא תעלה על שלושה חדשים, הודעה על מען מרפאתו החדשה, כפי שייקבע, ולהודיע בכתב על מענו החדש לאנשים שכבר ביקשו את עצתו המקצועית.

24. בכפוף לאמור בסעיף 23, רופא וטרינר -

- (1) לא יפרסם, במישרין או בעקיפין, את עיסוקו כדי לרכוש לקוחות או להשיג לעצמו יתרון מקצועי;
- (2) לא יזוּם ולא יתן ידו לפרסומים המשבחים או מציינים את מיומנותו, ידיעותיו, שירותיו וכשירותיו המקצועיים, או המזלזלים באלה של זולתו;
- (3) לא יעשה תעמולה לעצמו כדי להשיג לקוחות ולא יעסיק לשם כך סוכן או תועלמן.

- פרסום מאמרים או עבודות שטיבם מדעי או מקצועי, בכתבי עת מדעיים או מקצועיים בלבד, וכן פרסום במדריך טלפון או במדריך מקצועי מסווג, לא יהיו עבירה לפי סעיפים 23 ו-24.

פרק ו': עבירות, שפיטה ועונשין

26. העובר על הוראות סעיף 4, דינו - מאסר שנה אחת. דין המתחזה כרופא וטרינר
27. רופא וטרינר המשתמש בתואר מומחה שלא לפי הוראות חוק זה, דינו - מאסר שלושה חדשים. איסור שימוש בתואר מומחה
28. המשיג או מנסה להשיג לו או לזולתו במצג שווא, רשיון לעסוק ברפואה וטרינרית או אישור תואר מומחה לפי חוק זה, דינו - מאסר שלוש שנים. השגת רשיון במרמה
29. המעסיק בפעולה שהיא עיסוק ברפואה וטרינרית אדם שאינו רופא וטרינר ושעסיקים 4(א) או 36 אינם חלים עליו, דינו - מאסר שנה אחת. העסקה שלא כדין
30. המפר כל הוראה של חוק זה או של תקנות שהותקנו על פיו, ושלא נקבע לה עונש אחר, דינו - קנס. עבירות

31. בית משפט המרשיע אדם בעבירה לפי חוק זה רשאי, בנוסף להטלת עונש, לבטל או להתלות את רשיונו לעסוק ברפואה וטרינרית.
32. הרשיע בית המשפט רופא וטרינר בעבירה שיש עמה קלון, ימציא למנהל העתק מפסק הדין.
- החזעה על הרשעת רופא וטרינר

פרק ז': הוראות כלליות

33. המנהל רשאי בכל עת לדרוש מרופא וטרינר שיציג לפניו, תוך זמן סביר שקבע, את התעודות שעל יסודן ניתן לו רשיונו.
34. המנהל וכל רופא וטרינר ממשלתי שהוסמך על ידיו, רשאים בכל שעה סבירה להיכנס ולבדוק את מקום עבודתו המקצועית של רופא וטרינר.
35. דבר מתן רשיון לפי חוק זה, ביטולו או התלייתו – יפורסם ברשומות.
36. המנהל רשאי לפטור מהוראה של חוק זה את מי שהמנהל אישר שהם תלמידי רפואה וטרינרית במסגרת לימודיהם.
37. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה, ובכלל זה קביעת הסמים והתרופות שרשאי רופא וטרינר להחזיק בחצריו, כמויותיהם ודרך שמירתם.
38. (א) השר רשאי לקבוע בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, אגרות בעד רשיון, בעד החלפת רשיון ובעד היתר זמני וחידושו.
- (ב) ניתן לאדם רשיון לאחר שהיו לו בתכוף לפני כן היתר או היתרים זמניים רצופים – ינוכו מאגרת הרשיון האגרות ששולמו בעד ההיתרים הזמניים.
- (ג) השר בהתייעצות עם שר האוצר רשאי לקבוע אגרות בחינה לבחינות לפי חוק זה.
39. בפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985 –
- (1) בכל מקום, במקום "רופא וטרינרי" יבוא "רופא וטרינר";
- (2) האמור בסעיף 22 יסומן (א) ואחריו יבוא:
- "(ב) השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה המדעית של הסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל, לקבוע בתקנות לגבי מרפאות, הן דרך כלל והן לגבי סוגים מהן לפי ענפי השירותים או הטיפול הניתן בהן, הוראות בדבר –
- (1) דרכי הפיקוח על מילוי הוראות התקנות לפי סעיף זה;
- (2) הטלת חובת רישום של מרפאות מסוגים מסויימים;
- (3) התנאים שיתקיימו במרפאות לצורך מתן שירותי רפואה וטרינרית או טיפול רפואי מסוגים מסויימים;
- (4) סידורי תברואה;
- (5) ניהול רשומות, החזקתן, שמירתן, והביקורת עליהן.
- (ג) תקנות על פי פסקאות (1) ו-(5) של סעיף קטן (ב) יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת."
- תיקון פקודת מחלות בעלי חיים

40. (א) פקודת הרופאים הוטריןריים, 1929³ - בטלה.

(ב) רשיון שניתן לפי פקודת הרופאים הוטריןריים, 1929, והיה בר תוקף ערב תחילתו של חוק זה יראוהו כאילו ניתן לפי חוק זה.

41. תחילתו של חוק זה ששה חדשים מיום פרסומו.

תחילה

רפאל איתן
שר החקלאות

יצחק שמיר
ראש הממשלה

דב שילנסקי
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

³ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1502.